

Vladimír Novák:

PŘÍSPĚVEK K POZNÁNÍ MRAVENCŮ SEVERNÍCH ČECH.

V srpnu r. 1937, během svého pobytu v Ústí n. L., měl jsem příležitost poznati v hrubých rysech mravenčí zvířenu větší části severních Čech. Toto území, které dnes, bohužel, nepatří již k našemu státu, bylo po stránce myrmekologické až dosud poměrně málo známé a tak již při této, jistě dosud značně neúplné prohlídce, jsem našel tři druhy, které do té doby, pokud vím, nebyly v Čechách nalezeny. Jsou to:

Colobopsis truncata Spin., jihoevropský, oekologicky velmi zajímavý mravenec, který hnízdí ve větvičkách ořešáku, dubu a některých jiných stromů a jest jediným našim mravencem, u něhož se vedle normálních dělnic vyskytují i bojovnice. Až dosud byl nalezen pouze na jižním Slovensku a u nás na Moravě v okolí Brna. — Několik dělnic tohoto druhu jsem našel 3. VI. 1937 na kmeni ořešáku vlašského (*Juglans regia*) na výslunné, travnaté stráni Labského údolí u Církvice (nad Ústím n. L.). Hnízdo a tedy ani bojovnice se mně nepodařilo nalézt. — Tento náález, stejně jako přítomnost jiných teplomilných druhů (*Aphaenogaster subterranea*, *Leptothorax nylanderi*, *Dolichoderus quadripunctatus*, *Tapinoma erraticum*, *Camponotus fallax* a j.), dobře charakterisuje vysloveně xerothermní ráz myrmekofauny jižních stráni labského údolí od Lito-
měřic k Podmoklům.

Formica cinerea Mayr., jejíž rozsáhlou kolonii, skládající se z nejméně 50 spojených hnízd, jsem našel 9. VI. 1938 na písčitém vřesovišti v borových lesích u Dokského rybníku (Máchova jezera) a několik menších osad přímo na břehu rybníka, v kamenné podezdívce v místních lázních. U nás podle Soudka známa jen z Moravy (v okolí Brna a v Bezkydách).

Myrmica scabrinodis subsp. lonae Finzi. Několik poměrně velkých kolonií tohoto mravence (podle určení kol. J. Sadila) jsem našel 14. VIII. 1937 pod kamenem na sz. svahu Mileševky (U Černě), ve výši asi 550—600 m n. m. Jde o zajímavou horskou formu, popsanou Finzim (B. F.: *Le forme europee del genere Myrmica* Latr. — *Bulletino della Società Adriatica di Scienze naturali in Trieste* — volume XXIX., a 1926—27, p. 103) podle exemplářů z Finska (Karislojo), Tyrol (Ratres) a z italských Alp (M. Balbo — Trentino; M. Nanos — Venezia Giulia). U nás je tento mravenec pravděpodobně prvkem borealpinním a má, jak se zdá, podobné rozšíření jako *M. lobicornis*, čemuž by na-

svědčoval i tento nález (*M. lobicornis* není na svazích Milešovky ani v okolí nijak vzácná). Jest možné, že se vyskytuje i jinde ve vyšších polohách Čech, že však byla až dosud pro svou podobnost druhu *M. scabrinodis* a částečně i *M. Schencki* přehlížena.

Subspecies *lonae* je velmi blízká varietě *M. scabrinodis* var. *salina* Ruzs., popsané z Orenburgu a Tobolska (Ruzsky: Form imp. Ross. 1905, p. 687), kterou Emery (Beitrag z. Monographie d. palaarkt. Faunengebieten — Deutsche ent. Zeitschrift 1908, p. 177) považuje za přechodnou formu mezi *M. scabrinodis* a *M. Schencki*.

Doklady těchto nálezů jsou v mé sbírce mravenců.

S u m m a r y:

In the year 1937 I collected ants in northern Bohemia, especially in the environs of Ústí N./L. (Aussig a./Elbe) and found 3 species up till now unknown in Bohemia. They are:

Colobopsis truncata Spin., an ant occuring in Southern Europe. As to it was up till now known only in southern Slovakia and in Moravia. I found a few workers of this ant on a trunk of *Juglans regia* on a sunny southern slope near Církvice, above Ústí n./L. (Aussig a./E.). — This occurrence as well as the presence of other thermophilian species (e. g.: *Aphaenogaster subterranea*, *Leptothorax Nylanderi*, *Dolichoderus quadripunctatus*, *Tapiroma erraticum*, *Camponotus fallax* etc.) is characteristic of the decidedly xerotherme nature of the valley of the Elbe from Litoměřice (Leitmeritz) to Podmokly (Bodenbach):

Formica cinerea Mayr. I found a large colony of this ant in a sandy clearing in the woods near the pond of Doxy (Hirschenberg). It was in this country up till now known only from Moravia.

Myrmica scabrinodis subsp. lonae Finzi. I found a few comparatively large colonies of this form on the nw. slope of Milešovka (Donnersberg) in the height of 550—600 m above sealevel. This subsp. has been described by Finzi (B. F. Le forme del genere *Myrmica* Latr. — Bulletino della Societa di Scienze naturali in Trieste, volume XXIX., a. 1926—27, p. 103) according to specimens from Finland, Tirol and Italy. I believe that in this country it is a boreoalpine form of a similar distribution as that of *M. lobicornis* Nyl.